

(Данас, 14.01.2009)

Знаете већ ону стару фудбалску анегдоту која се приписује многим ауторима, кад се од једног извиканог фудбалера очекивао гол, па кад га он није дао док је то имало смисла, његов тренер је на питање из публике „даде ли га?, одговорио „још га даје“ или „још га дава“, зависно од тога на који се фудбалски крај Србије мисли. Или, можда сте гледали култну америчку ТВ серију „Бекство из затвора“, где сте и у трећој сезони били сигурни да „још бегāju“.

Оваква логика је интересантна и за наш случај, јер на питање шта ти Срби раде у постисторијској 2009. години, комотно можете одговорити да раде оно што су радили и пре 20 година, дакле „руше комунизам“. Само што је то сад тобоже један много перфиднији посттитоизам. Али, није само проблем у умним главама, већ је проблем и код обичног народа који и даље делом мисли да је за ово што нам се догађа крив, између осталих, и Кардељ рецимо, иако им је тај Кардељ дао фабрике на управљање.

Добро, шалу на страну, мада чињеница да у години јубилеја - 20 година од пада комунизма у источној Европи - ми и даље рушимо комунизам, показује да нешто ипак дубоко антрополошки није у реду. И, што је најјачи доказ, тај (нео)комунизам не осећамо тамо где би он био логичан и социјално прихватљив - у сфери „удруженог рада“, јер то се већ продало и попљачкало, већу сфери партије, државе и цивилног сектора. Намерно кажемо партије уместо партија, јер партијски плурализам не би паметног човека требало да збуни кад су у питању структуралне идентичности српских партија која их све спаја у један левијатански картел. Срби су бар имали тај луксуз и ту привилегију да први сруше комунизам у источној Европи. Знамо шта се десило. Зато ће данас покушај десног конзервативизма тешко донети утеху, јер је један конзервативизам овде већ победио пре 20 година, и сваки данашњи носи бремене те „победе“. Јер, данас је тешко, и фактички немогуће, формулисати однос Србије према глобализму, однос према Косову, према Западу, ЕУ и НАТО, према Русији, без прихватања, макар и ненамерног, доброг дела ставова према тим питањима које је

донела конзервативна револуција из 1989. Због тог наслеђа данашњи конзервативизам, ма колико искрено био десни, не може лако да се ослободи црвене нијансе. Па чак на неки начин и рестаураторске улоге према епохи и вредносном систему којег би неоконзервативци требало да се гнушају. И, руку на срце, глобални токови иду на руку органском јединству два конзервативизма, где се у српској синтези нивелишу и Милошевићи Че Гевара, и Марадона и Карађорђе.

Српска црвено-црна опсесија Путиновом Русијом уједно је и сатисфакција за изневерене наде конзервативног пуча против Горбачова. Уосталом, кад би спровели анкету међу српским десним конзервативцима шта мисле о Горбачову, можда би му неко и кисело признао заслуге за рушење комунизма, мада смо сигурни да би га већина сврстала у негативне историјске личности. Као што би Александра Ранковића вероватно добар део истих сврстао у позитивније личности „јер је имао политику према Косову“. Ако је оно „српство“ у питању, комунизам се, ма колико био ригидан, да некако толерисати, па и разумети. Ако је комунизам којим случајем био либералнији и космополитски (као Титов у појединим фазама), и без обзира на чињенице да титоизам није баш увек био у колизији са српским националним интересима, чак напротив, такав комунизам ће се с гнушањем одбацивати, или ће се још горе њиме дефинисати евроатлантска струја у српској политици. При чему ће се, у очајничкој потрази за суверенитетом, игнорисати највећи домети суверенитета који су ови простори икада досегли, а то је период 1948 - 1980. Или ће исходи понекад бити и парадоксални, па ће велики антитоисти, чак неки и од оних који су носили глогов колац пред Кућу цвећа да упокоје вампира, постати и велики реafirматори политике несврставања.

Након свега што се десило од победе конзервативне револуције скраја осамдесетих у Србији, укључујући и НАТО бомбе и лицемерје Запада према својим савезницима након петооктобарске контрареволуције, бар је скептицизам према Западу данас разумљив. Не само код неоконзервативаца. Али, пре 20 година, интеграција Србије у западне структуре морало је бити „нешто што се подразумева“, бар онако како је Лех Валенса дефинисао тадашњу позицију Пољске. Бизарно, али албански „лењинисти“ с Косова су почетком осамдесетих термилошки чашћени „контрареволуцијом“ коју је Србија тек добила 9. марта десетак година касније. Инстинктивно експлозивно, али јалово наспрам већуспостављеног пакта конзервативаца.

Срамота је, стално понављамо, колико данашњи државотворни конзервативци игноришу чињеницу да су српску државу повратили не они, већ Албанци и Бошњаци гласајући на црногорском суверенистичком референдуму. Србима заиста нико није крив што нису први напустили своју „тамницу“ Југославију (а колико је Руса остало ван Русије након распада СССР), маскирајући то асиметричним и конфедералним маневрима, што су дозволили да „бечки коњушари“ спроведу пре њих демократске изборе, што су

Обаране комунизма

Пише: Зоран Пановић
среда, 14 јануар 2009 13:06

неговали култ Ранковића кроз Милошевића, што су свакога поредили са Николом Пашићем, а никога са Миланом Стојадиновићем, што су се уместо за „малу“ Србију са пијемонтским економским потенцијалом, определили за „велику“ која је у исходу испала трагично крвава пародија балканске Пруске, и што њихови „антититоисти“, између осталог, нису први отворили архиве, чак ни после 5. 10. А, без досијеа и реституције, такође нема конзервативизма, већсамо циничног посткомунизма.